Afsn. 1.33: Fædrene linje for Anne Elisabeth UTRECHT, Holger BRØNDSTEDs farmors mormors mormor

X.760 Johannes UTRECHT, organist.

Organist og kordegn ved St. Simeonis Kirke i Minden (Westfalen) samt muligvis skrive- og regnemester sammested. 1594 forfattede han et håndskrift "Memorabilia et Notabilia" (indlagt i det nybyggede tårn på St. Simeonis), hvor han underskriver sig "Johannes Vtrecht auß dem Stifft Oßnabrück vom Amte Witlage bürtig, Organiste vndt Küster daselbst". Skriftet opremser samtidige rådmænd og andre nobiliteter i Minden, men fortæller ikke noget om organistens egen familie. Han havde velnok flere børn, hvoraf sønnen Heinrich Utrecht, f. ca. 1580, fra 1611-1634 var organist og hofkapelmester ved Hertug Christian von Braunschweig-Lüneburgs hofkapel i Celle, hvor han også komponerede og havde ansvaret for Slotsorglet. Johannes Utrechts familiebånd til nedenstående domorganist i Århus Hans Utrecht i Århus er lidt uklare. Om sidstnævnte ved vi at han er født netop i Minden omkring 1606/08, hvor hans far skulle have været organist, skrive- og regnemester (en funktion tit forbundet med degnegerningen på den tid). Det må antages at Århus-organisten enten er søn af Johannes Utrecht eller sammes sønnensøn - gennem Celle-organisten Heinrich, forudsat denne en kort overgang før tiltrædelsen i Celle virkede som sin fars efterfølger ved St. Simeonis. Århus-organistens børns fornavne tyder mest på sidstnævnte mulighed. Kilder [47], [243] mm.

Hans søn:

1 Hans (Johan) UTRECHT, domorganist. se **IX.380** nedenfor.

IX.380 Hans (Johan) UTRECHT, domorganist.

Født o. 1607 i Minden, Westfalen. Død 1661 i København. Begr. 1661 i Århus Domkirke. ~ o. 1634 m.IX.381 Anne Thomasdatter REISEN (1606-1693). - se nedenfor. Født 1606/08 i Minden. Om hans vej til Danmark vides intet. Blev rektor i Nyborg, senere (senest 1640) domorganist og fra 1647 desuden hospitalsforstander i Århus. 1640 bebor han en vestre ende af Vinkældergården på Domkirkegården. Senere findes han på "Torfvegade". Underviste en kort tid Chr. IVs datter Elisabet Gyldenløve i klavikord. Ved nedlæggelsen af en række småskoler i Århus i 1640 blev det alene ham bemyndiget at holde "Dansk og Tydsk Skole". Forfattede og udgav 1646 en bog om aritmetik ("Clavis arithmetica, en ny Regne Bog, paa Linier og Ziffre ..."). Døde 1661, formodentlig i København kort før 18. april, for den dato fik hans enke "Anne afg. Johan Vtrechts i Aarhus Hospital" tilladelse til "sin affg. Hossbonds lig her fra staden til Aarhus føre lade". Han blev begravet i Domkirkens store korgang. Kilder [28], [47], [141], [243], [263] mm.

Epitafium i Århus Domkirke over Hans Utrecht med Hustru og børn.

I følge epitafiet i Århus Domkirke levede han 25 år i ægteskab med Anne Thomasdatter Reisen og fik med hende 5 sønner og 1 datter. Datteren samt den ene søn må være døde tidligt, siden epitafiet afbilleder dem som små engle (nederst). Til venstre er to sønner (rimeligvis Knud og Henrik) afbilledet med præstekrave. Til højre to ikke-gejstlige sønner (Johan og Lukas), hvoraf den ene senere har fået tilføjet en mere "standsmæssig" paryk. Hans hustru **IX.381** (forslægt ukendt):

IX.381 Anne Thomasdatter REISEN.

Født 1606 i Holsten. Død 1693. Begr. 12 jan. 1693 i Ebeltoft. ~ IX.380 Hans (Johan) UTRECHT, domorganist - se ovenfor. Skal stamme fra Holsten. Som enke blev hun fra 1683 beskattet af "trende Boeder med Hauge" på Fischergade. Hun har altså ernæret sig ved købmandsskab, som hun sikkert har fortsat efter sin mand.

Deres 4 børn:

1 Knud Hansen UTRECHT, sognepræst. se **VIII.190** nedenfor.

2 Henrik Hansen UTRECHT, domprovst. *Død 1684 i Christiania. Begr. 15 apr. 1684 i Hellig Trefoldigheds kirke.* Rimeligvis opkaldt efter sin farbror (eller farfar?), organisten i Celle. Student fra Sorø 1659, indskrevet på universitetet fra Århus og fra 1671 "tolvspræst" i Christiania stiftsprovsti (dvs. at han skulle holde de befalede tolvsprædikener, betjene skriftestolen og læse den daglige bøn) [28]. Blev begravet under tårnets hvælving i Hellig Trefoldigheds kirke.

3 Johan Hansen UTRECHT, forvalter. *Ridefoged på Kalø. Født 6 jan. 1637 i Århus. Død før 1728 i København.* Først kammertjener og håndskriver hos Geheimeråd Erik Rosenkranz, derefter en tid forvalter på Kalø under Ulrik Frederik Gyldenløve (Frederik IIIs søn, Marie Grubbes første mand, - optræder i aktstykker vedrørende Marie Grubbes "forvisning" til Kalø). Siden Forvalter på Laurvig Jernværk og fra 1690'erne rådmand i Christiania. Her var han desuden organist ved Hellig Trefoldigheds kirke og (efter kirkens brand i 1686) i byens rådstue. 1693 måtte han rømme byen pga. gæld. Sine sidste år tilbragte han "i Nød og Armod" i København, hvor han "opholdt sig... ved Folks Gavmildhed, indtil Inspektøren i Silkehuset tog ham i sit Hus". 1717 var han blevet narret til at kautionere for et beløb til afholdelse af bryllup mellem en prokurator Niels Worm og en Gundel Nielsdatter, der udgav sig for at være af rig og fornem slægt. Pengene synes han aldrig at have fået igen. Forfattede et antal stærkt religiøse småskrifter og digte i tiden 1704-16. 1720 blev han påtalt for trykning af en "plakat", som myndighederne fandt "formastelig". Kilder [47], [243], [196] mm. Måske den løjtnant Johan Ytrecht der 25. januar 1691 for døbt en datter Dorete i Næsborg, Aalborg amt. Hun blev begravet 8. april samme år, og moren var enKaren Jensdatter.

4 Lukas Hansen UTRECHT, toldvisiterer. *~ m. Anne ALBERTSDATTER (1649-).* Nævnes 1673 som boende "i Skovgaarde" ved Ebeltoft, senere (1685) toldvisiterer i København og Porsgrunn i Telemark (1701). Muligvis gift før 1677 med en datter af sognepræsten i Knebel og Rolsø (Randers amt) Albert Jensen. Kilder [141], [244] mm. Han kan være far til rektor ved Nyborg Latinskole Iohan Lucasen med tilnavnet Utrecht, der nævnes 1675.

VIII.190 Knud Hansen UTRECHT, sognepræst.

Født o. 1634 i Nyborg(?). Død 8 sep. 1711 i Ebeltoft. ~ 1. o. 1660 m. Inger Sørensdatter TYBRING (-). ~ 2. m. VIII.191 Elisabeth Christiansdatter BORCHGREVINCK (1647-1714). Se afsn. 1.34. Muligvis opkaldt efter en af sin fars overordnede fra tiden i Nyborg. Student fra Sorø 1659, indskrevet på universitetet 1660, sognepræst i Mariæ Magdalene sogn 1667 og Ebeltoft - Dråby fra 1673. Magister 1687. Hans første hustru var muligvis enken til forgængeren i Ebeltoft, men det er omstridt om han overhovedet var gift med hende. Ifølge Wiberg var han "trættekjær": Indstævnet ved landemødet 1700 for at gøre justitsråd Hans Benzon "hårde og usømmelige ord". Måtte endvidere betale 100 rdl. til fattige præsteenker for adskillige forteelser, "hvoriblandt slagsmål med en del af sine sognemænd". Ved en visitats skal han "have begegnet sin provst med latter og foragt". Skænkede 1694 en lysekrone i Ebeltoft kirke med indskriften "Mag. Knud Utrecht og hans Hustru Elisabeth Borggreving Gud til Ære og Ebeltoft Kirke til Zirat". Kilder [28], [48], [244] mm.

Lysekrone i Ebeltoft kirke skænket af mag. Knud Utrecht

Hans børn med Elisabeth Christiansdatter BORCHGREVINCK:

1 Lovise Charlotte UTRECHT. *~ 7 mar. 1704 i Ebeltoft m. Garlou LORENTZ, korporal (-).* Er muligvis datter af Knud Utrecht [244].

2 Rakel UTRECHT. *Født 1670. Død 1744. Begr. 9 juni 1744 i Helgenæs. ~ 1. m. Niels Nielsen BENSTRUP, byskriver (-1698). Byskriver i Ebeltoft. ~ 2. 28 jan. 1701 i Ebeltoft m. Peder Jensen BUCHTRUP, degn (-1755). Degn på Helgenæs.* I 1. ægteskab var hun mor til kommandørkaptajn Knud Nielsen Benstrup, der var fabriksmester på Holmen i København og 1739 blev "forvist" til Ebeltoft (død her i 1742). I 2. ægteskab havde hun mindst 3 børn, bl.a. sønnen Hans, der var skipper i København. Kilde [244] (s. 166, 220, 255, 297)

3 Anne Elisabeth UTRECHT. se **VII.95** nedenfor.

4 Johan UTRECHT, tolder. *Født o. 1676. Død 1706. Begr. 27 apr. 1706 i Ebeltoft. ~ o. 1705 m. Inger Sørensdatter TYBRING (1654-1720).* Angives at være "tolder" ved sin død. Hans hustru, muligvis enke efter Århusborgeren Gregers Blichfeldt (1654-1704), blev begravet 1720 i Ebeltoft ("15 Oktbr. Tolder Johan Utrechts Hustrue 64 år"). Ingen kendt efterslægt. Kilde [139] (som dog forveksler ham med farbroren, forvalteren af samme navn), [244] mm.

5 Erich Grave UTRECHT. *Født o. 1678.* Opkaldt efter morens stedfar biskop Erich Mogensen Grave. Skæbne ellers ukendt. Udgav 1716 et lejlighedsdigt: "Da Mog. Christensøn Og Karen Hans-d. deris Bryllup celebrerer i Kiøbenh. 22. Jan. 1716". Brudgommen var "Islandskøbmand" og sandsynligvis søn af morens halvbror Christian Erichsen (Grave). Erich Grave Utrechts søster Anne Elisabeths børn og svigerbørn (Hans Jørgen Soelberg, Elisabeth g. Brønsdorf m.fl.) er faddere ved islandskøbmandens tre børns dåb i St. Nicolaj. i 1716, 1718 og 1719.

6 Marie UTRECHT. *Født 1681. Død 1776. Begr. 1 apr. 1776 i Ebeltoft. ~ m. Constantinus THORSAGER, købmand (1680-).* Hendes mand betegnes "evighedsstuderende" og mislykket handelsmand. I 1706 kom han på tvangsauktion og i gældsfængsel. Under retssagen overfaldt Marie Utrecht byfogeden, hendes svoger Redlich, og "slog ham med en våd og skiden halsklud og råbte grove skældsord efter ham." Hun fik mindst 3 børn døbt hos faren i Ebeltoft: Peder Kortsen 1705, Knud Christian 1706, Elizabeth Borggreving 1710. Som enke overtog hun i 1748 "Den Skæve Kro" i Ebeltoft efter sønnen Knud Christian (der betegnes kaptajn).

Den Skæve Kro i Ebeltoft

Hun døde 95 år gammel i Ebeltoft. Kroen overgik da til datteren Elisabeth Borggreving, enke efter en skrædder Winther [244].

7 Elisabeth Magdalene UTRECHT. *Født o. 1682 i Århus. Død 1747. Begr. 21 apr. 1747 i Ebeltoft. ~ 26 aug. 1704 i Ebeltoft m. Christen Rudolf REDLICH, byfoged (1670-1750). Rektor i Århus, byfoged i Ebeltoft.* Er 1702 i København hos søsteren Anne Elisabeth og står da fadder i St.Nicolaj "for [svogeren] Søren Sørensens Sted" ved dåben af en søn af en koffardikaptajn Jacob Hansen. Søsteren bar barnet. Fik selv flere børn døbt i Ebeltoft: Knud Jørgen 1706, Elisabeth Cathrine 1709 m.fl.

8 Christian UTRECHT. *Født 1696 i Ebeltoft. Døbt 26 maj 1696.* Skæbne ukendt. Muligvis far (eller farbror?) til den "Chinakøbmand"/"Chinafarer" Knud Christian(sen?) Utrecht (Ytrecht), der optræder som fadder ved hans søster Anne Elisabeth Utrechts børnebørns dåb i Kbh. Kinafareren er iflg. Oeders Efterretninger født ca. 1712.

VII.95 Anne Elisabeth UTRECHT.

Død 1701 i København. Begr. 8 sep. 1701 i St. Nicolai. ~ m. VII.94 Søren SØRENSEN, toldskriver (-1709). Se afsn. 1.32. 6 børn med **VII.94 Søren SØRENSEN, se afsn. 1.32** .

Henvisninger

[28] Glahn, Torben: Soraner-biografier 1747-1800. Overhofmestre, lærere og studerende ved Frederik 5.s akademi i Sorø. Udgivet af Soransk Samfund, 1975
[47] Ehrencron-Müller: Forfatterlexikon omfattende Danmark, Norge og Island indtil 1814. Bd 1-12, 1924-39
[48] Wiberg, S.W.: Personalhistoriske, statistiske og genealogiske bidrag til en almindelig dansk præstehistorie, I-III, Odense 1870-73 (genoptryk 1959-60)
[139] Blichfeldt-Petersen, A. & C.J.T. Thomsen: Raadmand Clemen Jensen Smagbier og hans Efterkommere. Aarhus Stifts Aarbog 1943/44
[141] Michelsen, V. & K. de Fine Licht: Danmarks Kirker, Århus Amt, bd 3, 1976
[196] Nielsen, O. Kjøbenhavns Dipolmatarium I-VIII, Kbh. 1887
[243] Friis, Mogens: Brikker til musikkens historie i Århus indtil ca. 1800, 2005
[244] Bøttiger, L.J.; Æbeltoft og Omegn, Århus 1893
[263] Olesen, Ole, Århus Domkirkes Orgler og Organister, 1984